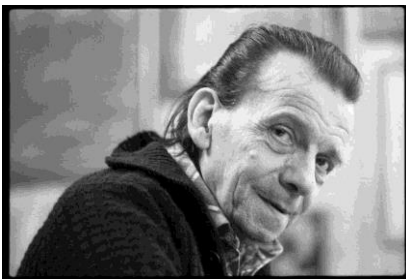

Janez Bogataj: *Osredotočenost pogleda/brezmejnost dialoga*

Odprtje fotografske razstave bo **v sredo, 23. junija 2021, ob 17. uri** v prireditvenem prostoru knjižnice v Cerknici.

Razstava bo na ogled do 23. julija 2021.

Fotograf Janez Bogataj bo razstavljal portrete slovenskih in tujih pisateljic in pisateljev s konca 20. in začetka 21. stoletja. Izpostavljena bosta dva pristopa k portretni fotografiji: **kdo ima besedo - fotograf ali portretiranec?**

»Ko sem pred več kot petindvajsetimi leti opustil reportažno fotografijo, nisem mislil, da bom še kdaj delal po naročilu. Naročilo Slovenskega centra PEN, da bi dokumentiral Mednarodno srečanje pisateljev na Bledu, me je presenetilo in mi pomenilo nov izziv.

Zdelo se mi je najboljše, da bi skušal fotografirati podobno, kot sem včasih delal še s klasičnim fotoaparatom. Takrat filmi niso imeli takšne občutljivosti kakor današnji digitalni fotoaparati. Zato sem fotografiral z daljšim časom osvetlitve in tako skušal poudariti dinamiko dogajanja.

Tudi nikakršnega popravljanja in retuširanja nisem uporabljal.

Eksperimentiral pa sem s spreminjanjem barvnih posnetkov v črno-beli tisk. Črno-bela fotografija ima še vedno posebno moč – odpade barvna razpršenost in poveča se sporočilnost.

Skušal sem ujeti meje prostora, ki so, v fotografskem smislu, meje svobode.« Janez Bogataj

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica * Partizanska cesta 22
www.kjuc.si

Skladno s spremembami Odloka o začasni omejitvi ponujanja kulturnih storitev končnim uporabnikom se lahko od 15. 5. 2021 javnih kulturnih prireditev udeležijo le osebe s potrdilom o negativnem testu, cepljenju ali prebolelem covidu 19 (PCT pogoj). **Spoštovanje pogoja PCT je v odgovornosti obiskovalca, ki se udeleži javne kulturne prireditve.** Dokazila niso potrebna za mlajše od 18 let, ki se prireditve udeležijo z ožjimi družinskimi člani oz. skrbniki. Nošenje zaščitne maske je obvezno. Spoštujte varnostno razdaljo (vsaj 1,5 m).

Razstava je potujoča, v Cerknico prihaja iz Cankarjevega doma in Mestne knjižnice Kranj.

Janez Bogataj je fotografske portrete razstavljal že dvakrat v Cankarjevem domu: leta 2008 *Pogled s 1/4 stoletno patino* (portreti slovenskih pisateljev iz leta 1983), leta 2018 pa *Meje svobode/premostljivi zidovi* (fotografije s 50. Mednarodnega srečanja pisateljev na Bledu). **Pričujoča razstava prikazuje duh časa ob koncu 20. in na začetku 21. stoletja.** Niso se spremenila le okolja, v katerih je fotograf ujel pisatelje, spremenil se je položaj pisateljev, naš pogled nanje, njihova dejanska vloga v družbi. Pisanje je samotarski poklic, odvisen od samorefleksije. Na pisateljskih srečanjih se pisateljice in pisatelji sproščeno zapletejo v pogovore, pozabijo nase in se posvetijo drug drugemu. Resni pogovori se odvijajo med neznanci, med ljudmi, ki se verjetno ne bojo nikoli več srečali. Starejši portreti pa so nastajali premišljeno, poudarjajo predvsem tisto, kar je portretiranec želel izreči o sebi, manj pa tisto, ker je fotograf opazil o njih. Portretiranci so "vzeti" iz intimnega okolja, v samotarskem molku. V prejšnjem stoletju so portretiranci gledali fotografa v oči, zdaj pa jih fotograf lovi kakor bežne podobe človeka, ki je tukaj in zdaj samo po naključju. Zato je delo fotografa še bolj izrazito: resnično gre le za trenutek, saj dandanašnji trajanje česarkoli ni več mogoče. Trajanje zagrete debate, intimne zazrtosti, globoke zamišljenosti je stvar interpretacije fotografije.

Razstava je v duhu Slovenskega centra PEN, ki je eden od centrov Mednarodnega PEN-a. Ta ima sedež v Londonu in letos praznuje 100. obletnico. Slovenski center PEN je bil četrti PEN center na svetu, saj obstaja že od leta 1926. Ključna ustanovitelja sta bila Izidor Cankar in Janko Lavrin, prvi predsednik pa Oton Župančič.

Delo fotografa Janeza Bogataja spremljam že od zgodnjih osemdesetih let, ko je hodil v London in Pariz na ogled galerij in razstav, v času, ko pri nas fotografija še ni prodrla v galerije umetnosti. Že zgodaj je izstopil iz poročevalskega fotografiranja, ki ga je začel pri reviji Mladina ob koncu sedemdesetih let. Vstopil je v svet fotografije kot umetniškega, avtobiografskega izraza z romantičnim, hrepenenjskim tonom, ki je značilen tudi za njegovo novejšo obdobje, ko fotografira naravo kot snov za vizualno raziskavo.

Janez Bogataj je izdal dve fotografski monografiji Pastoral in Sonata za sonce in meglo. Imel je vsaj dvajset samostojnih razstav. Njegova pokroviteljica je Galerija Fotografija v Ljubljani, del arhiva pa hranita Muzej novejše zgodovine Slovenije in Francoska narodna knjižnica v Parizu (Bibliothèque Nationale de France).

Ifigenija Simonović